

Рада національної безпеки
і оборони України
Центр протидії дезінформації

«Мігрантська криза» – російсько-білоруська інформаційна кампанія

Київ, 30 листопада 2021 року

Міграційна криза, що триває на білорусько-польському кордоні, створює потенційну загрозу не тільки для державних кордонів, а й для інформаційного простору України. Спеціальна операція з розхитування суспільно-політичної ситуації, що підготовлена владою РФ та Білорусі, супроводжується злагодженими інформаційними атаками, які мають на меті ідеологічну поляризацію населення сусідніх держав та підготовку ґрунту для реального прориву кордону. Факт спільної інформаційної політики цих двох держав відзначають не тільки [польські спостерігачі](#), а й [білоруські експерти](#).

В ході поглибленого дослідження ситуації фахівці Центру протидії дезінформації встановили сплановане, системне та узгоджене застосування фейкових та маніпулятивних новин з боку російських та білоруських інформаційних ресурсів задля просування своїх інтересів та дискредитації європейських сусідів.

Даний звіт зосереджується на методах інформаційних маніпуляцій, що пов'язані з кризою на білорусько-польському кордоні, їх характерних особливостях та потенційних загрозах для безпеки України.

В результаті дослідження інформаційної кампанії Центр протидії дезінформації виявив такі елементи маніпуляцій:

- Домінування в інформаційному просторі російсько-білоруської точки зору.
 - Узгоджена політика публікацій російських та білоруських інформаційних ресурсів.
 - Високий рівень присутності білоруських представників державних та лояльних владі ЗМІ, які 24/7 знаходяться на місці подій.
 - Поширення великої кількості відеороликів в соціальних мережах, що професійно відзняті та відображають білоруську позицію.
 - Використання теми постраждалих жінок і дітей у висвітленні «мігрантської кризи».
- Дискредитація європейських держав
 - Поширення інформації щодо наявності на кордонах баз НАТО із багатотисячним контингентом.
 - Використання у повідомленнях замість терміну «мігрант» терміну «біженець».
 - Позиціонування ролі білоруської влади та силових відомств як суто гуманістичних.
 - Фокусування уваги у повідомленнях на «байдужості європейських чиновників та жорстокості польських правоохоронців».

Для сприяння кампанії використовуються інформаційні повідомлення, що мають маніпулятивні елементи або повною мірою є дезінформацією:

- Польські прикордонники використовують перцеві балончики проти дітей, при цьому наявні факти, що для «підтверджуючих» зйомок при підготовці сюжету дітям пускали цигарковий дим в очі, аби викликати сльозотечу та аргументувати «картинкою».
- 14 листопада білоруські силовики розповсюдили серед мігрантів інформацію, що Німеччина спрямувала за ними автобуси, які не пропускають поляки. Метою було спровокувати прорив кордону.
- Білоруська влада прихистила мігрантів у торгівельно-логістичному центрі, надала гарячий чай, сухий одяг, а силовики виключно доброзичливо ставляться до біженців.
- 18 листопада в Чорнобильській зоні відчуження затримали групу афганців та пакистанців, яких з України мали переправити до ЄС. Повідомлення супроводжувалося постановочним відео.
- Повідомлення окремих телеграм-каналів про «плани української влади стимулювати расову неприязнь українців до мігрантів з Близького Сходу».

Приклади поширення однакових повідомлень російськими та білоруськими ЗМІ

Лукашенко заявил, что Белоруссия не заинтересована в конфликте на границе

15 ноября 2021, 11:32

Короткая ссылка

Президент Белоруссии Александр Лукашенко заявил, что Минск не заинтересован в конфликте на государственной границе.

AP

«Правильно делают выводы наши журналисты и другие, что Польше этот конфликт сегодня нужен. Внутренние проблемы, проблем с Европейским союзом больше чем достаточно... Ещё раз хочу подчеркнуть: мы не хотим никакого конфликта», — приводит его слова Telegram-канал «Пул Первого».

Лукашенко отметил, что конфликт на государственной границе наносит Белоруссии большой ущерб.

Публікації російських ЗМІ

СИТУАЦИЯ С МИГРАНТАМИ НА ГРАНИЦЕ ПОЛЬШИ И БЕЛОРУССИИ 15 НОЯ, 08:08 Обновлено 09:07

Лукашенко: конфликт на границе с Польшей накаляется в том числе, чтобы вовлечь в него РФ

Президент Белоруссии заявил, что страна не хочет конфликта на границе, он нужен Польше

этом Президент Беларуси Александр Лукашенко заявил [на встрече](#) с рабочей группой по доработке проекта Конституции, передает корреспондент БЕЛТА.

"Правильно делают выводы наши журналисты и другие, что Польше этот конфликт сегодня нужен. Внутренние проблемы, проблем с Европейским союзом больше чем достаточно - и начинается эта толчея и уже стрельба на Государственной границе, - обратил внимание Президент. - Еще раз хочу подчеркнуть: мы не хотим никакого конфликта на нашей Государственной границе. Это для нас абсолютно ущербно".

Лукашенко о ситуации на границе: Польше этот конфликт сегодня нужен

11:04 15.11.2021 (обновлено: 12:15 15.11.2021)

7238

© Photo: пресс-служба президента Беларуси

Подписаться на Google News

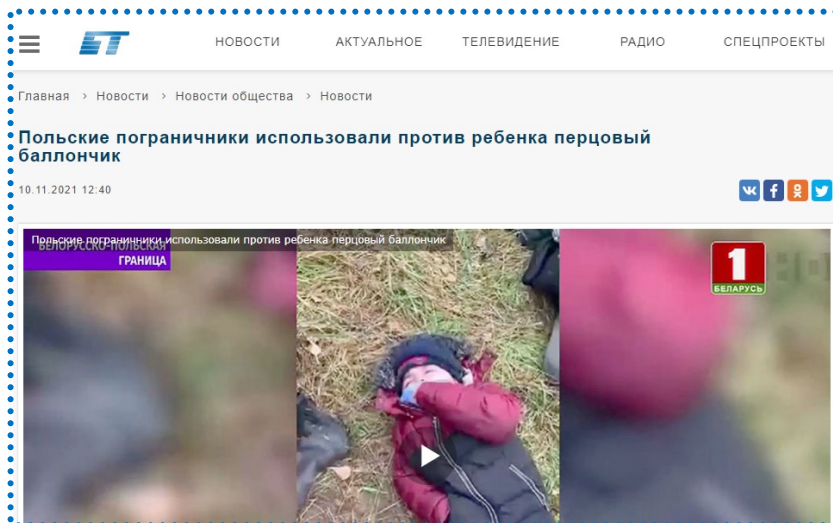
В последние недели на белорусско-польской границе разворачивается миграционный кризис из-за наплыва жителей ближневосточных государств, стремящихся попасть в ЕС.

МИНСК, 15 ноя - Sputnik. Беларусь не хочет никакого конфликта на границе, заявил глава государства во Дворце Независимости на

Публікації білоруських ЗМІ

Домінування в інформаційному просторі російсько-білоруської точки зору.

Польська сторона внаслідок запровадження надзвичайного стану на кордоні, заборонила в межах трьох кілометрів від кордону будь-яку фото- та відеозйомку або перебування журналістів. Це надало можливість Білорусі, з боку якої працює ціла «армія» журналістів, взяти контроль над упередженим висвітленням ситуації. Таким чином, міжнародний інформаційний простір наповнився маніпулятивними повідомленнями і дезінформацією, які мають більший емоційний вплив на пересічного глядача ніж офіційні пресрелізи польських прикордонників, які намагаються розвінчувати фейки. Прикладом одного з таких повідомлень є заява влади Білорусі, що прикордонники Польщі використовують перцеві балончики на дітях, проте, наявні факти про те, що мігранти пускають цигарковий дим в очі дітям, для того, аби викликати сльози на камеру, і такі випадки непоодинокі.

МАНІПУЛЯЦІЯ

РЕАЛЬНІСТЬ

Дискредитація європейських держав

Білоруськими ЗМІ здійснюється комплекс інших інформаційних впливів для дегуманізації образу польських прикордонників та створення з Польщі та Литви образу ворогів Білорусі та Росії. Зокрема, поширюються повідомлення про багатотисячні військові бази НАТО навколо білоруського кордону. А для провокування прориву польського кордону 14 листопада білоруські силовики розповсюдили серед мігрантів чутки, що Німеччина вже спрямувала за ними автобуси, які поляки не пропускають. Загроза цієї маніпуляції була вчасно нейтралізована спеціальними заходами Польської прикордонної служби

Дані факти вказують на скоординоване та навмисне створення негативного іміджу Польщі в очах міжнародної спільноти, формування образу агресора, що не турбується про права людей та готовий йти на розстріли мігрантів.

Білоруська влада та її силові відомства в інформаційних повідомленнях виступають у ролі виключних гуманістів. Вони «прихистили мігрантів у торгівельно-логістичному центрі на прикордонному пункті пропуску, надали гарячий чай, сухий одяг та доброзичливість силовиків».

З торгівельно-логістичного центру щоденно транслуються новини про побут і здоров'я мігрантів, а також про «батьківську турботу» білоруської влади і байдужість європейських чиновників. Обладнання на території цього табору мобільного пресцентру з якісним доступом до мережі інтернет свідчить про спланованість інформаційних провокацій на цій ділянці кордону.

Для розповсюдження таких повідомлень та досягнення своїх цілей Білорусь використовує мережу із лояльних Мінську сайтів, Telegram-каналів та навіть [офіційні сторінки державних органів](#). Мережа застосовує такі [маніпуляції](#), як, наприклад, використання слова «біженець» для позначення осіб, що намагаються протизаконно перетнути кордон. Насправді, ці особи є мігрантами, які не мають офіційного статусу біженців.

За результатами моніторингу мережі, було встановлено 18 Telegram-каналів, що публікують контент із явними маніпулятивними ознаками. Повний перелік каналів та приклади публікацій на наступних слайдах

Окрім зазначених, для маніпуляцій також використовуються й офіційні канали державних органів та національних ЗМІ Білорусі. Усі канали націлені на різну аудиторію, проте дотримуються єдиної позиції та взаємодіють один з одним шляхом посилання на публікації.

ПРИКЛАДИ МАНИПУЛЯТИВНИХ ПУБЛІКАЦІЙ ПРОВЛАДНИХ TELEGRAM-КАНАЛІВ

Жёлтые СЛИВЫ

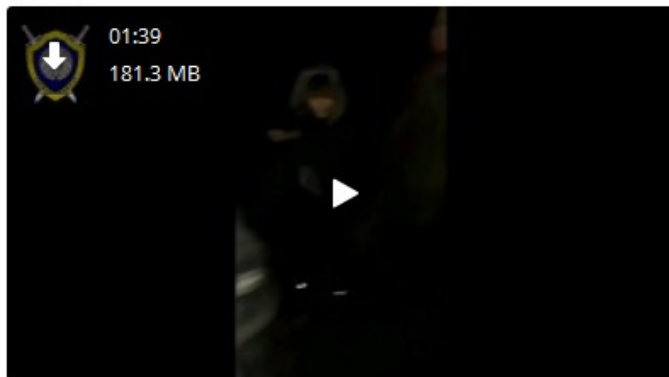
⚡ Очередные свидетельства чудовищных преступлений польских карателей

Беженцев захватили на территории Польши, долго пытали, посадились **переломали ноги**, чтобы несчастные люди не могли больше передвигаться, и выбросили изувеченных людей на территорию нашей страны. В Беларуси измученным и искалеченным поляками беженцам оказана медицинская помощь, двое из них госпитализированы с тяжелыми травмами.

Telegram

Следственный комитет Беларуси

Следственный комитет проводит проверку по факту обнаружения беженцев с телесными повреждениями на границе с Польшей...

13.3K 9:01

ONT NEWS

00:28 🔊

! Вытесняя беженцев, Польша создает очаги напряженности на границе — Госпогранкомитет

Сегодня ночью 23 ноября группа иностранцев, при попытке вытеснения польскими силовиками, отказалась следовать в Беларусь и осталась возле польского заграждения, продолжая просить убежища в Польше. Для того, чтобы разогнать беженцев польские военнослужащие использовали взрыв-пакеты, которые перебрасывали через линию границы на территорию Беларуси и слезоточивый газ.

"Подобные действия направлены на то, чтобы вызвать ответную агрессивную реакцию со стороны беженцев и создать предпосылки для очередной провокации на границе", — заявили в Госпогранкомитете.

2892 14:41

Forwarded from Жёлтые СЛИВЫ

🔥 Польские каратели **переломали кости** беженцам и выбросили изувеченных людей на территорию Беларуси. Мрази.

Telegram

Пограничный комитет Беларуси

Действия польских политиков разжигают насилие в отношении беженцев

...

VIEW MESSAGE

16.4K 19:34

Белорусский Союз Журналистов

⚡ Ложь ВВС для оправдания цензуры ВВС

Журналист ВВС Стивен Розенберг «солгал в оправдание» редакционной цензуры самых неудобных ответов Президента Беларуси.

В частности, из эфирной версии ВВС исчезли реальные факты совершения Польшей преступлений против человечности, доведения до смерти уже 13 человек, двойных стандартов и лжи по поводу избирательной кампании 2020 года в Беларуси. Полную версию показали белорусские СМИ.

Главная ложь Розенберга прозвучала уже после эфира в интервью американским инопатентам и пропагандистам. Журналист заявил, что по его информации Польша не приглашала беженцев на пункт пропуска «Брузги-Кузница», где **польские силовики провели экзекуцию и запугивание беженцев и журналистов с использованием токсичных химикатов, водометов и газа**. В результате карательной операции пострадало более 120 беженцев и 7 журналистов.

Ниже видео начала карательной операции, срежиссированной преступным польским режимом, которое не захотел увидеть корреспондент ВВС:

49.4K 15:46

ПЕРЕЛІК МАНІПУЛЯТИВНИХ TELEGRAM-КАНАЛІВ

Дзермант	https://t.me/dzermant
Белорусский Союз Журналистов	https://t.me/bel_buj
ONT NEWS	https://t.me/ontnews
БелВПО	https://t.me/Belarus_VPO
Земля наша	https://t.me/Nashazemla
MIRBY	https://t.me/radiomirby
Ваши СЛИВЫ	https://t.me/vashi_slivy
РПГ-27	https://t.me/rpg_shootingnew
Азарёнок. СТБ	https://t.me/Azarenok_TV
Беларусь News	https://t.me/belarus242424
Шкварка News	https://t.me/belshkvarka
Антон Шабашов	https://t.me/yashabashblog
MLYN.by Минская правда	https://t.me/mlynby
Ксения Лебедева LIVE	https://t.me/lebedevalive
Людмила Гладкая. СБ.Беларусь сегодня	https://t.me/lgbelarussegodnya
Шпаковский. По существу.	https://t.me/shpakouski
Людажор	https://t.me/Ludazhor
Жёлтые сливы	https://t.me/zheltyeslivy

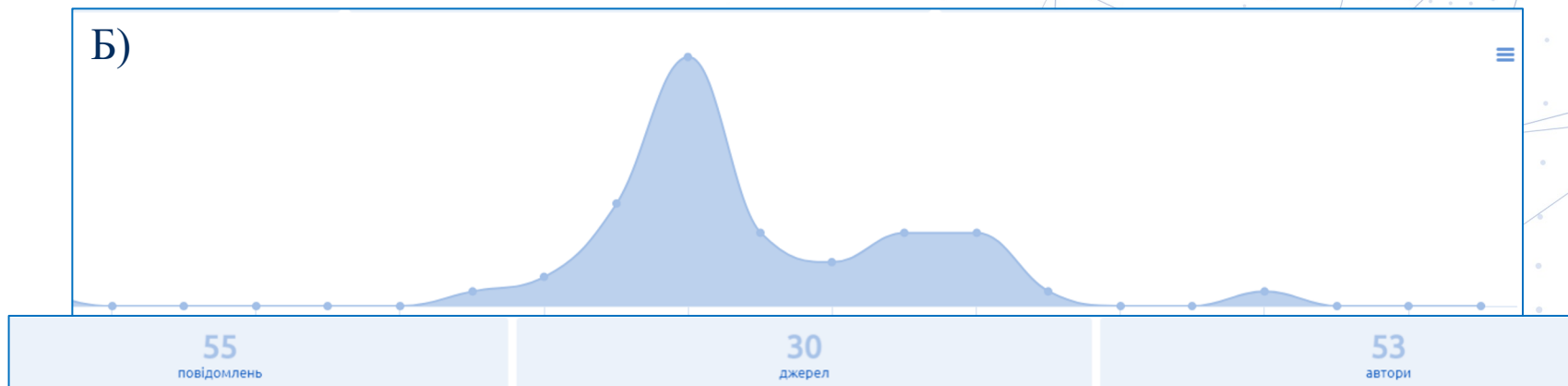
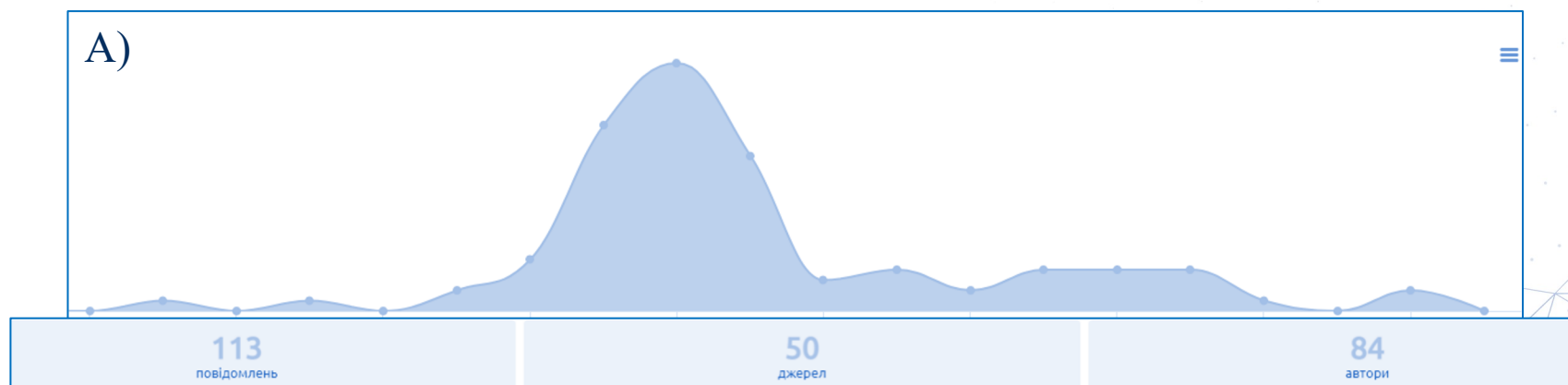

Ризики для інформаційного простору України.

Про реальність ризиків поширення міграційної кризи на кордон України свідчить поява маніпулятивних повідомлень та дезінформації щодо ситуації на українсько-білоруському кордоні. Простежується застосування наративів, що раніше були використані проти влади Польщі.

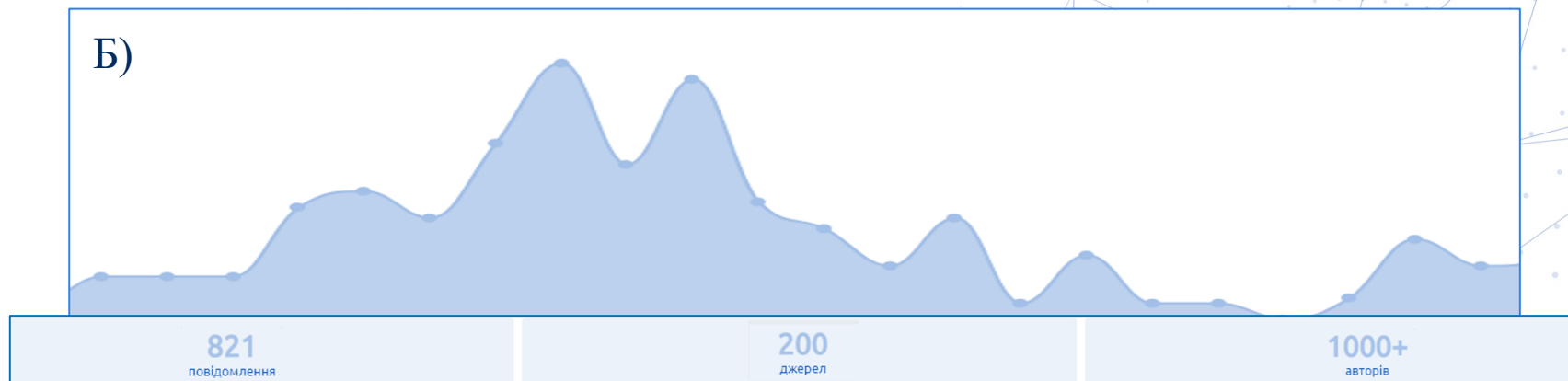
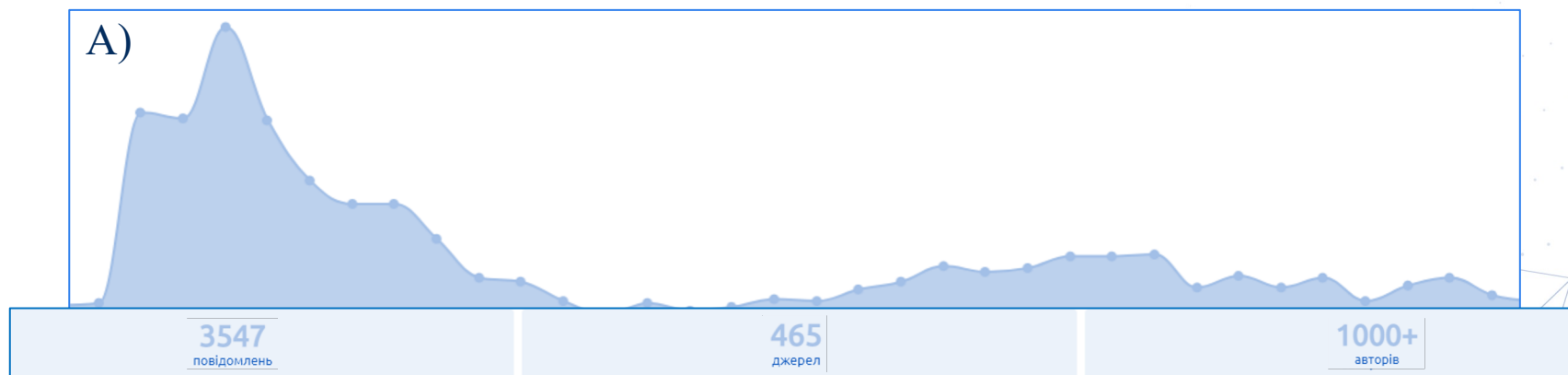
Наприклад, один з анонімних Telegram-каналів одразу після рішення РНБО України щодо посилення заходів безпеки на білоруському кордоні [висловив тезу](#), що «українська влада планує стимулювати расову неприязнь українців до мігрантів з Близького Сходу аби відволікти увагу громадськості від обговорення рекордної кількості трупів від коронавірусу». Автор каналу спрогнозував інсценування розстрілів мігрантів на українському кордоні. Подібні публікації про спроби «інсценування кривавих провокацій на українському кордоні для відволікання уваги від внутрішньополітичних проблем» епізодично з'являються в різних анонімних Telegram-каналах та, окрім цього, в [коментарях](#) під повідомленнями щодо посилення охорони кордону з боку української влади. Це повідомлення відсилає нас до подібних, що націлені на демонізацію польських силовиків.

Окрім цього, 18 листопада була опублікована фейкова новина з постановочним відео про затримання нелегальних мігрантів з Афганістану та Пакистану, яких, начебто, вів провідник через Чорнобильську зону відчуження. Дана публікація отримала значного розповсюдження. За свідченням «затриманих», з України їх мали переправити в ЄС за новими документами. І хоча спростування Національної поліції було досить оперативним, новину про незаконний перетин українського кордону швидко розповсюдили різноманітні інформаційні джерела. Офіційне спростування охопило значно меншу аудиторію, ніж первинний фейк.

Графіки поширення фейкової новини (А) та спростування (Б)

Ситуація повторилася 1 грудня 2021 року, коли в мережі почало поширюватися фейкове відео із, начебто, розстрілом групи мігрантів українськими силовиками. Фейк було спростовано [оперативною заявою Державної прикордонної служби](#). Проте, як і в першому випадку, силами проросійських мереж поширення фейку було значно більшим, ніж його спростування. **Повне повторення ситуації свідчить про скоординовану і системну діяльність із дискредитації органів влади України та підготовку ґрунту для реального загострення на кордоні.**

Графіки поширення фейкової новини (А) та спростування (Б)

Центр протидії дезінформації звертає увагу, що масовані дезінформаційні кампанії почасти передують реальним провокаціям і диверсіям. Центр відстежує ситуацію на кордоні, а також інформує та передає рекомендації щодо протидії інформаційним загрозам відповідним органам влади. Просимо журналістів та громадян перевіряти повідомлення та не розповсюджувати інформацію, що містить ознаки дезінформації – надмірна сенсаційність, сумнівність джерел, відсутність посилань на першоджерело тощо.